

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Solidari la muncă și uniți în cugete

Trăim în plină revoluție legionară. Se fac schimbări de oameni și răsturnări de concepții; se întâmplă zguduiri și cutremure nu numai în pământ, ci și în inimile oamenilor.

Icoana acestor vremuri revoluționare ne-o înfățișează profetul Ieremia în cuvintele: Te-am pus peste neamuri și împărății să smulgi și să tai și să dărâmi, și iar să zidești și să răsădești (1,10). Menirea profetului este revoluționară: Să smulgă buruienile viciilor otrăvitoare, să taie crengile uscate de pe trunchiul arborelui verde, să dărâme casele nelegiuirilor și să zidească altele noi, casele dreptății, să răsădească florile virtuților, plante folositoare și pomi roditori.

Europa întreagă este în focul războaielor și a revoluțiilor. Toate neamurile europene trăesc în frigurile și durerile nașterii unui veac nou.

România este a șaptea țară în Europa cuprinsă în volbura prefacerilor revoluționare. Întâia a fost Rusia, apoi au urmat Turcia, Italia, Germania, Portugalia, Spania și în sfârșit România.

O întoarcere la calea dreaptă, dela care ne-am abătut pe nesimțite, era necesară. Revoluția are acest scop: să schimbe formele de viață (politică, economică, culturală) învechite, sau deadreptul nedrepte și greșite și să ne așeze pe linia destinului nostru, pe calea salvării.

Mișcarea legionară este o revoluție în desfășurare care nu ne poate lăsa indiferenți.

După mișcarea național-creștină, care a murit deodată cu marele poet și patriot Octavian Goga, nu avem alta care să militeze pe linia spiritualității creștine. Mișcarea legionară, între toate revoluțiile lumii, este singura cu caracter creștin, singura care se integrează în doctrina moralei și misticei Bisericii ortodoxe. Dacă și aceasta se compromite, înseamnă că românismul e incapabil de o renaștere morală și incapabil să-și chivernisească moștenirea părintească.

Legiunea „Arhanghelul Mihail“, a spus C. Z. Codreanu, este expresia politică a Ortodoxiei.

În vecinătatea Rusiei sovietice și într-o vreme când la noi doi prim-ministri declarau că România este un stat aconfesional, iar religia o afacere particulară, Legiunea a ridicat steagul luptei pentru Ortodoxie. Biserica creștină, morală și mistică ortodoxă formează miezul, esența luptei și a revoluției legionare. Toți întemeietorii și martirii Legiunii au fost oameni religioși și de un caracter pilduitor.

Nu intrăm în amănunte în privința aceasta, dar subliniem și strigăm: Intelectualitatea română nu să rămână indiferentă față de o mișcare atâta vreme martirizată sub ochii ei nepăsători. A rămâne indiferenți înseamnă a ne face de două ori vinovați, nu numai față de mișcare ci față de însăși ființa Statului și a neamului nostru. Odată în trecut și a douaoră acum. O prăbușire a mișcării echivalează cu prăbușirea Statului, pentru salvarea căruia eminentul general I. Antonescu împreună cu statul său major luptă cu atâta energie și cu atâta patriotism jertfelnic.

Intelectualitatea română — și preoțimea — să lase la o parte zavistiile și să înțeleagă momentele grave prin care trecem. Altfel blestemul nenorocirilor viitoare ea le va simți mai întâi; ea va ispăși mai întâi toate greșelile de astăzi și din trecut și sub povara propriilor ei păcate va pieri.

Te doare inima când faci constatarea că mai sunt și astăzi oameni cari își pun măruntele ambiții personale mai presus de interesele superioare ale neamului. Dar până când?...

Preoți și intelectuali români! Fiți solidari și uniți în cugete. Români!, ca și strămoșii lor geto-dacii, sunt nebiruiți când sunt solidari. Au suferit înfrângeri când s'au zavistuit.

Pe voi vă nimiciră a urei răutate
Și oarba neunire...

Vrăjmașii omului sunt casnicii lui, spune Evanghelia.

Porunca vremii și strigătul morților ne chiamă să fim cu toți una. Un Domn și o credință; un neam și o simțire, un singur bloc de granit cu toții.

Solidari la muncă și uniți în cugete!...

Dor de raiu

Conferință ținută la 25 Nov. 1939.

Postul Crăciunului are, la sate, un deosebit farmec. Copiii, băieți și fete, încep să învețe colinzi. Le învață unii dela alții, dela cei mai mari și mai ales dela bătrâni. Ați luat seama, că cele mai plăcute, sunt cele care vorbesc despre vreun dor, despre vreo durere.

Iată una din aceste colinzi:

Adam dacă a greșit
Domnul din raiu l-a gonit,
Din raiul cel din Edem,
Osândit cu greu blestem.
Iar Adam dac'a văzută,
Că'n greșală a căzută
Și din raiu afară-i dat,
Isgonit și lăpădat,
A sezut jos într'un loc
Plângând cu lacrimi de foc,
Cu jale la raiu privind
Și către dânsul grăind:
— O, Raiule, locaș sfânt,
Mă vezi în ce jale sânt?

Că de-acum nu voiu gusta
Din sfântă dulceața fa l...

Ō altă colindă pune în tânguirea lui Adam aceste cuvinte:

Raiule, grădină dulce,
Eu de-aici nu m'aș mai duce
De dulceața fa cea dulce:
De dulceața pomilor,
De mirosul florilor
De cântul păsărilor
Zumzeful albinelor.

Acest dor și această durere pentru raiul pierdut nu e numai dorul și durerea lui Adam, ci a omenirii întregi. Sfânta Scriptură, atât de zgârcită în cuvinte pentru înfățișarea bucuriilor și a durerilor, nu vorbește despre durerea sau tânguirea celor dintâi oameni pentru izgonirea din raiu. În adevăr, cele istorisite în Sfânta Scriptură ascund dorul și durerea sau tânguirea lui Adam în frică: „Și au auzit umbletul Domnului Dumnezeu,... în adierea serii prin grădină și s'au ascuns Adam și femeia lui, de fața Domnului Dumnezeu, printre pomii grădinii. Și a strigat Domnul Dumnezeu pe Adam și i-a zis: Unde ești? Atunci el a răspuns: Auzit-am pașii tăi în grădină și m'am temut... și m'am ascuns“.

Dorul de raiu trecut din neam în neam și din veac în veac, este o binefăcătoare durere, un dar dumnezeesc pentru neamul omenesc. Marii poeți, cărora li s'a dat să cuprindă cu inima, ce

nu se poate pricepe cu mintea, au talmăcit dorul de raiu în cuvinte ca acestea:

Când isgonit din cuibul veșniciei
Întâiul om

Trecea uimit și ngândurat prin codri ori prin câmpuri,
Il chinuiau muștrându-l

Lumina, zarea, norii — și din orice floare
Il săgeța c'o amintire paradisul —

Și omul cel dintâi, pribeagul, nu știa să plângă.

Odată însă, istovit de-albastrul prea senin
Al primăverii,

Cu suflet de copil, întâiul om
Căzu cu fața 'n pulberea pământului;
„Stăpâne, ia-mi vederea,

Ori dacă=și stă'n pușcă, împăinjenește-mi ochii
C'un giugiu,
Să nu mai văd

Nici flori, nici cer, nici zâmbetele Evei și nici norii,
Căci vezi, — lumina lor mă doare“ ...

Și-afuncia Milostivul într'o clipă de'ndurare
Li dete lacrimile.

(Lucian Blaga : Lacrimile.)

Această nostalgie chinuitoare a frământat pe cei mai mari poeți și artiști ai lumii. Uneori posteritatea își dă cu greu seama, dacă poetul sau artistul a redat sentimentele sale numai, sau pe cele generale, ale neamului întreg. Îndoială însă nu mai încapă. Popoarele au acest dor de raiu. Că nu toate popoarele știu să-și exprime acest dor, nu schimbă nimic din afirmațiune. Ele au dorul dar nu au găsit cuvântul, care să talmăcească acest dor.

Ne lămurește pe deplin cazul lui Dante. Vom da câteva rânduri din „Infernul“, apoi părerea unor tâlcuitori.

Pe când e omu'n miezul vieții lui
m'aflam într'o pădure'ntunecată,
căci dreapta mea cărare mi-o pierdii.
(Infernul I, 1—3).

și iată.

Era'ntr'a zilei cea dintâi ivire,
iar soarele ieșia cu aceleași sfele
ce-au fost cu el, când veșnica iubire
a pus mișcarea primă'n el și'n ele;
ș'astfel făceau să sper...

(37—41)

În aceste câteva cuvinte Dante ne vorbește despre rătăcirea sa morală, întâmplată în miezul vieții. Dreapta cărare era pierdută.

Poemul lui începe în noaptea de Joi spre Vinerea mare, noaptea Patimilor lui Hristos Mântuitorul, când, după credința celor vechi, soarele ieșia în aceeaș constelație ca în ziua primă a creațiunii; când veșnica iubire a pus mișcarea primă în soare și în stele și când aceeaș veșnică iubire

a dat pe Fiul său cel unul născut, ca tot cel ce crede într'însul să nu moară, ci să aibă vieața veșnică. Nădejdea lui Dante era că precum neamul omenesc și lumea întreagă a fost creată din iubirea veșnică și din aceeași veșnică iubire a fost răscumpărat, tot așa și el care-și pierdu dreapta cărare, va fi mântuit și va trece din infern spre paradis.

„Divina Comedie, precum spune un tâlcuitor italian, înfățișează alegoric lupta lăuntrică purtată de el pentru a se mântui, pentru a învinge patimile și a fi în stare să recunoască adevărul cel mai de seamă“. Intregul poem ar avea deci un caracter numai personal. Acelaș tâlcuitor însă mai spune: „Caracterul personal al operii nu împiedică să-i fie universală ținta etică: Dante, fără să răpească nimic personalității sale, întrupă în sine însuș întreaga omenire“ (Brognoligo: *Sommario di Storia della Letteratura Italiana*, citat după Ramiro Ortiz). Am dat acestea cu vorbele altora spre a arăta că e generală credința, că zbuciumul din sufletul mulțimii în poeți și în artiști a ajuns la culme, prin ei a fost articulat nearticulatul, negrăitul dor de raiul pierdut.

Insuș faptul, că Dante pune începutul poemului său pe ziua Patimilor lui Iisus Hristos, dovedește mai mult decât orice, că a întrupat în sine întreaga omenire cu toată rătăcirea prin întunerice, cu tot dorul de a se întoarce, cu toată nostalgia raiului.

Când spunem raiu, ne gândim întâi la grădina în care au fost puși cei dintâi oameni pentru ca s'o lucreze și s'o păzească, — apoi la raiul duhovnicesc, care este rânduit pentru binecuvântații Tatălui ceresc. Hristos Mântuitorul o numește Impărăția Tatălui, care este în ceruri, Impărăția cerurilor. Tot Hristos Domnul a zis, că Impărăția cerurilor nu este aici, sau acolo, căci iată Impărăția cerurilor este în voi. Iar noi am putea adăoga: când Impărăția cerurilor nu e în noi, nici noi nu suntem în ea și nu putem fi părtașii ei, cetățenii raiului.

Omul însă nu e atât de stricat, ca în străfundul sufletului lui să nu fie măcar un slab suspin după împărăția cerurilor. De aci și pornește dorul, din împărăția lăuntrică, vorbește despre grădina raiului, însă înțelege împărăția cerurilor.

Să trecem la altă ordine de gânduri și fapte. Sfânta Scriptură ne spune că în ziua căderii celor dintâi oameni, Dumnezeu a zis: „Blestemat să fie pământul din pricina ta. Cu trudă să te hrănești din el... Spini și pălămidă să-ți aducă...“ Din acea zi omul a năzuit să scoată rod din spini, să prefacă buruienile în flori și pământul blestemat să-l prefacă în raiu. Apostolul Pavel scrie: „...Toată

făptura suspină laolaltă și este până acum ca în dureri de naștere. Și nu numai atât, ci și noi, care avem părga Duhului, noi singuri suspinăm în noi înșine, așteptând cu nerăbdare înfierea, răscumpărarea...“

N'ați văzut grădinarul, cum lucrează, altoiește, încrucișează, ca să scoată tot mai frumoase flori, să aducă tot mai mult raiu pe pământ. Câte soiuri și ce soiuri tot mai frumoase, tot mai nobile scoate din pomi, din fructe. Putința de a da prin muncă, prin sudori, prin grije, tot mai multe și tot mai frumoase flori și fructe, pare fără margini. Scopul acestei înobilări a fructelor și florilor poate să fie numit și altfel. Gândul nemijlocit, gândul de azi și să zicem gândul conștient al grădinarului poate să fie orice alt gând. Gândul ascuns în subconștient însă este suspinul despre care vorbește apostolul, este suspinul de a reface raiul, e nostalgia raiului.

Plugarul an de an își lucrează pământul tot mai îngrijit. Agricultură rațională, urmărită de lungul câtorva zeci de ani numai, ne arată încordarea de a produce tot mai mult și tot mai bun, de a nimici spinii și pălămida din holde și de a întinde în locul lor o largă grădină a Edenului.

În această încordare au murit generații multe. Dar altele vin să urmeze. Cele apuse nu pentru ele au lucrat, ci pentru cele de acum și cele de acum lucrează pentru cele viitoare și toate laolaltă pentru veșnicie.

Industria, ajutată de știință, îndeosebi de științele fizice, tinde să dea neamului omenesc un tot mai mare randament și confort. La începutul mașinilor se credea că ele vor da numai confort, că vor împuțina lucrul. În privința aceasta reamintim cunoscuta revoluție în jurul mașinei de cusut. Croitorii și croitoresele, de frica și îngrijorarea că nu vor mai avea de lucru, încercau să distrugă mașinile de cusut. De atunci mașinile de cusut s'au înmulțit cu miile și milioanele și tot mai mulți muncitori găsesc de lucru lângă ele. Cu fiecare nou fel de mașini lucrul nu se împuținează ci tot mai mulți muncitori sunt chemați la muncă și alte și alte posibilități de progres ni se dau. Invențiile nu sunt întemeiate pe niște legi fizice nouă, ci din legile vechi ale fizicii sunt tot mai multe descoperite, scoase din uitare sau, mai bine zis, găsite acolo unde au fost odată pierdute. Invențiile sunt tot mai multe smulgeri de secrete din legile fizice. Confortul pe care vor aceste multe și tot mai multe invenții să-l dea neamului omenesc, vrea să fie o apropiere de fericirea pierdută, o refacere a raiului pierdut.

(Urmează.)

Educația religioasă a tinerețului în școală și familie

Fiecare părinte, fiecare tată și mamă, depune toată stăruința ca din copiii lor să iasă oameni mari, capabili să cucerească un loc de frunte în societatea omenească.

De obicei, toată grija părintească e îndreptată spre viitorul material al copiilor lor. Și numai cu excepția unor rare familii, părinții își dau seama, că singură bunăstarea materială, câștigată pentru copii, nu e garanție suficientă pentru viitorul lor bun și sigur.

Acești părinți, paralel cu instrucția, dau copiilor și o educație de așa fel, încât pornind în viața independentă, să devină membri folositori pentru societate, iar pentru Biserica noastră ortodoxă fii iubitori și devotați până la jertfă.

Pentru că cine e crescut în spiritul de devotament față de credință și Biserică, acela fără îndoială va fi cel mai capabil pentru o slujbă cinstită, chiar jertfelnică pentru societate și Stat. În acelaș timp un astfel de om poate aranja mai solid și viața sa particulară.

Fără îndoială, ca să câștige un nume bun, care la rândul său te va servi ca piatra de temelie pentru viața ta familiară și ca o scară pentru starea socială, e necesar să păstrezi bunele învățături ce ni le dă Sf. noastră Biserică. Cu atât mai mult, cu cât viața zilelor noastre e așa de complicată, încât în calea deslegării fericite și a celor mai elementare probleme de existență, întâlnești adeseori piedici și chiar ispite. De aceea, cine intră în viață, e necesar să posedă în măsură suficientă voință tare, stăruință și seriozitate pentru îndeplinirea datoriei sale și hărnicie, să nu fie sfadnic, ci răbduriu și cu alte calități bune, cari nu sunt altceva de cât rezultatul educației religioase, altoită pe cele trei însușiri esențiale: credința, nădejdea și dragostea.

Trăim într'un Stat în care regulile credinței și ale moralității creștine sunt obligatorii și servesc de bază pentru instrucția școlară. De aceea educația religioasă este o proprietate neconturbabilă în școală.

Oare rezultă de aici ca părinții pot să se dispenseze de colaborarea lor la îndrumarea vieții religioase a copiilor? Desigur, nu.

Școala în majoritatea cazurilor îmbogățește teoretic bagajul intelectual al copilului cu studiul religiunii. Dar religiunea creștină ortodoxă nu este o carte, ci înșăși viața. Aici nu e suficient să ști regulile credinței, moralității și a evlaviei, ci trebuie să fie trăite. E necesar, ca adevărul descoperit despre Dumnezeu, lume și om să de-

vină o proprietate nedespărțită a sufletului, a concepției de viață, a caracterului persoanei respective. Și acest lucru sunt datori să-l facă mai înainte de toate, tata și mama, dacă ei doresc cu adevărat binele copiilor lor.

Ce folos dacă școlarul știe bine rugăciunile, sărbătorile, poruncile, dar niciodată nu se roagă nici acasă, nici la biserică și în loc să aibă frica lui Dumnezeu, crește în neascultare, în răutate și pe ascuns practică vicii?

Școala nu poate controla toate acestea și totdeauna. De aceea ea are nevoie de colaborarea părinților. Iar spre acest scop catihetul trebuie să aibă cu ei cel mai strâns contact. Cu părere de rău constatăm că acest contact nu e pretutindeni pus la punct și adeseori din vina părinților.

E trist dar adevărat, că părinții nici până astăzi nu se lapadă de opinia despre „Religie“ ca studiu semi-oficial, mai puțin periculos pentru certificatul școlar al elevului, ignorând însemnătatea educativă colosală a religiei.

Deși viața ne oferă nenumărate exemple negative, unde lipsa educației religioase și-a spus cuvântul, totuș părinții foarte rar răspund la apelul catihetului de a intensifica zelul lor în această operă sfântă

Iată de ce catihetul așa de des întâmpină desinteresarea rece și chiar dușmănie din partea părinților la stăruința de a îndemna pe elevi la cercetarea punctuală a bisericii și a pregătirii lecțiilor din religie.

Și dacă adăugăm la toate aceste și greutatea în general a împrejurărilor în care decurge lucrarea catihetului, atunci înțelegem de ce mulți catiheti, după o încercare nereușită de a înviora lucrarea educativă, au dat din mâni și s'au marginit la îndeplinirea datoriei în mod oficial, mecanic.

Desigur o astfel de atitudine a catihetului față de datoria lui cea sfântă, nu e corectă. Nu putem să justificăm această descăjurare a catihetului prin nimic. Oricât de grele sunt condițiile în care decurge munca catihetului, oricât de singuratic este în opera sa, el nu poate să se dispenseze de responsabilitatea cea mare pentru sufletele „celor mici“, încredințate lui de Dumnezeu și de societate, până când n'a exhaustat toate posibilitățile de luminare, de educație religioasă și de îmbisericare.

Picăturile de apă lasă urme adânci în piatră; tot așa energia și perseverența catihetului sunt în stare să facă multe. Adeseori atitudinea pasivă a părinților în cauza educației religioase provine nu din reavoință, ci din neglijență și lene.

Deci, pentru a putea trezi la părinți atitu-

dine conștie față de educația religioasă a copiilor, catihetul e necesar să folosească toate mijloacele posibile, ca: amvonul, conversațiile particulare, conferințele mixte cu părinții, mărturisirea, etc. și rezultatele bune desigur le vom vedea.

Datoria noastră e să sămănăm fără încetare, cu credință nestrămutată, în ogorul Domnului și „Dumnezeu va face creșterea”. „Pentru că ai lui Dumnezeu împreună lucrători suntem” (I. Cor. 3 v. 6—9).

Să nu precupețim munca, pentru că tineretul nostru școlar este viitorul Bisericii, al poporului și al Statului nostru.

A. C.

La 1 Decemvrie

„Cât este de bine și cât este de frumos să locuiească frații împreună. Că unde-i unire Domnul trimite viață și binecuvântări nesfârșite” (Ps. 132. 1 și 3).

În 20 Noemvrie s'au împlinit 22 ani de când s'a născut la Arad „marele sfat al națiunii române din Ungaria și Transilvania”, care a hotărât data de 1 Decemvrie, pentru Adunarea dela Alba Iulia, când avea să se plinească și unirea veșnică a Ardealului cu România veche. Acest sfat a adresat atunci, prin postul de radio din Praga, un manifest „către popoarele lumii”, arătând voința fermă a Românilor, de a trăi într'un singur popor liber și închinându-se astfel: „Națiunea română din Ungaria și Transilvania protestează împotriva revendicărilor maghiare asupra teritoriului românesc, care dela descălecarea împăratului Traian și până astăzi a fost muncit cu brațele noastre și îngrășat cu sângele nostru. Anunțând lumii această voință și hotărâre a sa, Națiunea română din Ungaria și Transilvania invoacă, pe seamă sa, sprijinul lumii civilizate și geniul libertății omenești, dclarând sărbătorește ca din ceasul acesta, oricum ar decide puterile lumii, este hotărâtă a pieri mai bine, decât a suferi mai departe sclavia și atârănarea”.

Acesta a fost strigătul desrobirii, auzit de lumea întreagă. Iar peste câteva zile unirea s'a și împlinit pe veci, din voia liberă a tuturor Ardelenilor. S'a împlinit visul milenar de libertate al unui popor ce-a trăit o robie de zece ori mai lungă ca robia Babilonului, visul nostru înecat de-atâtea ori în sânge, dela Mibai Viteazul, ucis mișelește pe câmpia Turzii, dela Horia cel frânt pe roată și până la mucenicii anonimi care au umplut câmpurile de luptă și temnițele! Acest vis a devenit realitate, pentru că a fost trăit cu credință de toți Românii. Și în această realitate trăim și astăzi, măcar că vitregia lumii a sfâșiat trupul Ardealului nostru, pentru o vreme.

Acum câteva luni, o parte din Ardeal a fost dată, pe nedrept iarăși dușmanilor nostri milenari. S'a făcut cea mai mare nedreptate a istoriei. După ce la 1 Dec. 1918

s'a întronat dreptatea prin plebiscitul tuturor locuitorilor, acum s'a sfărâmat această dreptate, fără ca poporul să fie întrebat! Poporul trebuia întrebat, căci el suferă stăpânirea neomenoasă a maghiarului sălbatec. S'a întâmplat cu noi întocmai cum zice Proorocul: „Și totuș poporul acesta este un popor prădat și jefuit! Toți zac înlănțuiți în peșteri și înfundăți în temnițe. Sunt lăsați de pradă și nimeni nu-i scapă! Jefuiți — și nimeni nu zice: Dă înapoi!” (Isaia 42, 22). Suntem jefuiți și prădați pentru că noi stăpânim Ardealul acesta și cu trecutul bimilenar dela Traian și Decebal și cu numărul covârșitor al poporului românesc băstinaș, și nu adus de vânturi, ca și noii și vremelnicii stăpâni de azi! România din 1918 nu e creația tratatului dela Trianon, cum se spune, ci e creația lui Traian împăratul, e creația puterii de viață a poporului românesc, care trece în masse mari și dincolo de granițele noastre sfărâmate în Septemvrie.

Ni s'a făcut o mare nedreptate! Acesta e strigătul nostru în această îndoliată zi de 1 Decemvrie 1940. În fața acestei nedreptăți am rămas împietriți, fără cea mai mică mișcare de apărare. Oare nu poporul nostru a declarat în proclamația din 1918 că „din ceasul acesta, oricum ar decide puterile lumii, este hotărât a pieri mai bine, decât a suferi mai departe sclavia”? Noi cei de azi am risipit moștenirea scumpă a înaintașilor și am făcut parodie din nemuritorul vers al lui Mureșanu: „Murim mai bine'n luptă cu glorie deplină decât să fim sclavi iarăși în vechiu-ne pământ”.

Dar sus inimile! Dreptatea nu moare! Pentru că o susține Dumnezeu! Și nici noi n'am uitat cu totul cât e de bine și cât este de frumos să locuiească frații împreună. Granițe trecătoare ne despart de frații noștri, dar noi tot uniți să rămânem! Susfletește. Și „unde-i unire Domnul trimite: viață și binecuvântări nesfârșite”. Amin.

Presviter B.

Tălmăciri și parafraze

Câne viu ori leu mort?

O! Sărmani muritori, credeți că sunteți vii? O rază de soare în ochi, un strop de sânge cald în vine, e oare viața?

Ce faceți? În urzeala zilelor muritoare ce fel de floare ați țesut? Fiindcă, oricât de vii ați fi, dacă nu puneți suflet în viața voastră sunteți morți.

Eclesiastul scrie: „E mai de preț un câne viu decât un leu mort”. Voia să spună prin aceasta, că cea mai neînsemnată ființă vie are ceva ce n'are cea mai groaznică namilă moartă. O singură vorbă vie e mai de preț decât cărți întregi cu vorbe deșarte.

Și totuș, întorc vorba aceasta a Eclesiastului. Pentru mine, leii morți sunt eroii, sfinții, toți aceia cari în timpul vieții lor au dat un strigăt de veșnicie.

Un singur „leu“ mort e mai viu și mai de preț decât o sută de vii cari nu-s decât câni prin micimea năzuințelor lor și prin zgomotul ocăritor al graiului lor.

*

Floarea să fie floare, rândunîca rândunică, stîncă stîncă, iar omul om, și nu vulpe, iepure ori pasăre răpitoare!

*

Nu te întreba prea mult cât ai să trăiești. O zi, un ceas e deajuns ca să schimbi vremelnicul în veșnicie.

Nu privi nici la dreapta nici la stînga, așa cum nu privește glonțul. Înaintează!

*

Nu cere nimănui învoirea ca să trăiești.

— Cu ce drept o spui aceasta?

— Cu a dreptului pe care-l are firul de iarbă să crească, să înflorească și să se usuce.

Vocație.

Nu mi-aș alege niciodată, numai dacă aș fi silit, o slujbă care m'ar opri să ascult ceea ce șoptesc florile, izvoarele, ceea ce spun pasările și clipitul stelelor; care m'ar împiedeca să privesc acest furnicar minunat al lucrurilor însemnate și neînsemnate, cari toate intră în minte cu câte-o mică dar folositoare pradă.

In soare.

Prea multe nimicuri ale civilizației de azi ne despart de idealul adevărului, a dreptății și-a bunătații.

Un adevărat desis, care sub cuvânt că ne adăpostește și ne fericește, ne ascunde lumina. Când vom avea curajul să strigăm amăgitoarelor ispite ale unei vieți atât de complicată și de neroditoare: „Du-te din soarele meu!“?

Nu vă temeți de cei cari...

De cei cariucid trupul și-i pun fel de fel de lanțuri, iar sufletului nu-i pot face nimic. De cei cari se prea înalță, prea cresc. Fie aceia oameni, idei, ori sisteme de învățătură.

„Est ist dafür gesorgt dass die Bäume nicht in den Himmel wachsen“, a spus într-o zi Goethe.

Sunt luate toate măsurile să nu străpungă arborii cerul.

Increde-te numai...

În zilele când te'nconjoară nori grei, bizue-te pe mine! Nu fii descurajat ca o victimă! Fă-mi cinstea de ai nădejde în mine și în cea mai cru-

dă strămtorare! Așteaptă să-ți dau mai mult decât înțelegi și ai cerut.

Dacă te mulțumești cu prea puțin, mă jig-nești; te'ndoiești de iubirea mea, nu-ți mai păstrezi locul tău de fiu și nu-mi mai dai locul meu de Tată.

Informațiuni

● † **Protopopul iconom stavrofor IOAN MOȚA** dela Orăștie a murit. Cu el se stinge cea mai populară și mai reprezentativă figură din rândul clerului ardelean. S'a născut în 1868 și după studiile liceale făcute la Brad, Blaj și teologia la Sibiu, a fost ales preot în Orăștie, unde la 1897 a întemeiat foaia „Libertatea“.

Meritul excepțional al părintelui Moța stă în opera sa de gazetar pe care a desfășurat-o înainte de războiu prin renumitele sale foi pentru popor: *Libertatea*, *Foaia interesantă Tovărășia* și *Plugarul luminat*. Niciun alt bărbat al neamului nostru nu a trezit atâtea speranțe în suflete și nu a dus atâtea lumini în casele poporului nostru, câte a dus părintele Moța prin foile lui pe cari le tipărea cu atâta pricepere în tipografia proprie dela Orăștie și le răspânda cu miile prin satele noastre din întreg Ardealul și Bănatul. Pentru marele și luminatul său patriotism ungurii l-au întemnițat, dar nu l-au putut răpune.

După războiul de întregire teritorială rolul său în viața neamului nostru a fost puțin luat în considerare din pricina naționalismului său intrasigent. Ba s'a întâmplat să fie târât și prin temnițe, spre rușinea guvernării de atunci, — ca mai apoi să stea și cu Vodă la masă.

Băt ânețea lui a fost greu încercată, prin moartea de erou și martir al credinței creștine, pe care a suferit-o iluminatul său fiu Ionel pe câmpurile de luptă dela Majadahonda Spaniei.

Chipul veneratului părinte Moța, ca și a regretatului său fiu, va trece în legendă și va fi încununat cu glorie.

In veci pomenirea lui!...

● **D. General I. Antonescu**, în călătoria la Roma, a vizitat pe regele-împărat Victor Emanuil, pe ducele B. Mussolini și pe papa Pius. Cu acest prilej a acordat ziarelor italiene un interviu, în care a spus între altele, următoarele cuvinte cu adânc răsunset nu numai între zidurile Romei, dar și mai departe:

„Am venit primii în acest colț al Europei acum 1800 ani și drepturile noastre nu le putem pierde nici peste un milion de ani. Am venit primii și vom pleca ultimii...

„Prima dată s'a întâmplat în istoria noastră că am cedat fără luptă. Ne-am luptat, în cursul

istoriei, cu turcii, cu rușii, cu ungurii și nimeni n'a putut rămâne stăpân asupra noastră. Nu, căci suntem primii și adevărații stăpâni ai pământului românesc“.

„Suntem unde am fost și rămânem unde suntem...“

● **P. C. S. Dr. Nicolae Popoviciu**, rectorul Academiei Teologice din Arad, a fost numit de I. P. S. S. Părintele Mitropolit Dr. Nicolae Bălan membru în comisia mixtă dela Budapesta ca reprezentant al Mitropoliei din Ardeal pentru a susține interesele Bisericii ortodoxe de pe teritoriul cedat Ungariei.

Alegerea este bine făcută, P. C. Sa fiind cel mai competent pentru a susține juridic și canonic interesele Bisericii noastre în fața comisiei dela Budapesta.

● **Seria meditațiilor săptămânale**, inițiate la Arad acum patru ani de P. S. S. Părintele Episcop Andrei în postul Crăciunului, au reînceput Joi în 21 Nov. în sala festivă a internatului Diecezan și sunt ținute de P. C. S. Părintele Dr. N. Popoviciu rectorul Academiei Teologice. Subiectele se referă la principiile fundamentale ale Creștinismului.

În prima meditație P. C. Sa a vorbit despre progres în raport cu știința și credința. Nu e nimic nou sub soare. Civilizație a existat și în vechime ca și astăzi, uneori mult mai strălucită. Creștinismul nu are rolul să civilizeze lumea. Mântuitorul nu a venit să împace conflictele și să desființeze inegalitățile dintre oameni. „Împărăția mea nu este din lumea aceasta“ a zis El. Unicul progres în creștinism stă în desăvârșirea și apropierea sufletelor de Dumnezeu. Dacă am pierdut sufletul, lumea întregă nu mai valorează nimic.

Știința începe prin credință și sfârșește în mister. Temeiurile ei stau în axiome, care se cred și în teorii care se schimbă și se răstoarnă unele pe altele. Ea nu este în stare să lămurească cele mai însemnate dintre problemele lumii și ale vieții. Enigmele universului: viața, forța, mișcarea, conștiința, libertatea, gravitatea ș. a., după mărturisirile bărbaților de știință, sunt și rămân cu neputință de explicat atât în privința originii, cât și în privința scopului cel urmăresc.

Toate ne arată urmele unei înțelepciuni care ne povățuește spre Dumnezeu.

Meditația interesantă și clar expusă a pregătit sufletele pentru întoarcerea la Dumnezeu și la valorile eterne ale religiei.

● **La Alba-Iulia** s'a organizat pentru parohiile episcopiei Clujului rămase în România un Vicariat, condus de P. C. S. protopapul Al. Baba

din A.-Iulia, ajutat de PP. CC. protopopi I. Pop și R. Popa. Ii aparțin 3 protopopiate și 202 parohii și e recunoscut atât de Mitropolie, cât și de Ministerul Cultelor.

● **Festival artistic**. În ziua de 16 Noemvrie, a avut loc, în sala Palatului Cultural, desfășurarea unui festival artistic dat de Soc. stud. teologi, în folosul „Ajutorului Legionar“.

Programul bogat și bine alcătuit a început într-o caldă și entuziasmată atmosferă de simțire românească prin imnul, „Sfântă tinerețe legionară“, după care a urmat conferința păr. prof. Dr. Il. V. Felea, despre: „Revoluția legionară“, în care a expus pe scurt: istoria, ideologia creștină și originalitatea ei.

Mistica legionară este profundă și ortodoxă. Conducătorii ei se rugau, posteau și credeau profund în Dumnezeu și biruința neamului românesc prin Legiune.

Au plăcut mult corurile religioase: Cântec sfânt și Catavasie la Paraclisul Maicii Domnului — cântece armonizate de dl prof. C. Givulescu.

Au impresionat poeziile religioase: Pe dealul Căpăținei, de Donar Munteanu și Țara de Radu Gyr, recitate de studentul I. Triponescu, precum și poeziile patriotice. Cântec valah, de M. Rădulescu și Horia de A. Cotruș recitate de stud. I. Popa cu mult simț.

Programul s'a încheiat prin cântecele: Veniți Români, Cântec legionar, Ardealul tânăr legionar și Ștefan Vodă.

Reținem frumoasa ținută a studenților, plini de simțire românească cum și executarea desăvârșită a corurilor sub conducerea elegantă a dlui prof. C. Givulescu. (cor.)

● **„Renașterea“**, foaia oficială a episcopiei ortodoxe a Clujului, reapare cu data de 17 Nov. c. la Alba-Iulia. Director este Pr. N. Vasiiu.

Din numărul sosit la redacție aflăm că prigoanele împotriva bisericilor și a preoților de pe teritoriul cedat continuă cu toată ura și înverșunarea din partea ungarilor. P. S. S. Părintele Episcop N. Colan, singurul episcop ortodox rămas la post în fruntea turmei, nici până astăzi nu este recunoscut de Statul ungar; ca urmare preoțimea ortodoxă, câtă a mai rămas, nu primește dela Statul ungar niciun salariu, în vreme ce preoțimea unită primește și P. S. S. Episcopul I. Hossu e recunoscut și a depus jurământul. Unele școli românești au fost transformate în cazărmi și materialul didactic distrus. Furia asiatică a năvălitorilor a mers atât de departe încât și inscripția I. N. R. I. de pe cruce a fost călcată de ei în picioare. Tot așa sunt devastate și bisericile, unele aprinse, altele dărâmate ca cele din Biborțeni și

Racoșul de sus din Săcuime și preoții goniți și urmăriți fără încetare. Comune întregi sunt evacuate și în locul lor sunt plasați unguri.

● **Scoala Normală** pregătitoare de conducătoare de copii mici din Beiuș, printr'un decret semnat de dl general I. Antonescu, a fost transformată în școală confesională ortodoxă pentru pregătirea conducătoarelor de copii mici, iar proprietatea și inventarul ei au trecut în proprietatea episcopiei ort. rom. de Oradea—Beiuș.

● **Di I. Fleșeriu** director școlar și căpitan în rezervă a fost numit inspector școlar al județului Arad, în locul d-lui L. Igrășan pensionat.

Nr. 4782/1940.

Ordin-Circular

Credincioșii sf. noastre biserici în dragostea lor față de membrii familiei decedați, țin a se înmormânta alături de ei Pentru acest scop își rezervă loc în cimitir pentru înmormântarea la un loc a tuturor membrilor familiei. Acest loc se îngrădește sau se marchează cu semne. În unele parohii aceste locuri se dau gratuit, în altele se răscumpără cu o taxă oarecare. Aceste locuri sunt considerate ca locuri de onoare. Sf. biserică prin această practică acordă o distincție fiilor ei. Este firesc deci ca această distincție să se acorde numai acelor credincioși, cari prin viața lor cinstesc și practică învățăturile sf. biserici și în speciel țin toate sfințele Taine. Consiliul eparhial, venindu i la cunoștință că în unele parohii concubinii și cei numai cu contract civil se înmormântează în locurile de cinste, rezervate familiei de credincioși, a hotărât: *In viitor se interzice înmormântarea celor cari trăiesc în concubinaj sau numai cu contract civil, în locurile de cinste rezervate familiei. Aceștia se vor înmormânta în locul ce urmează la rând cu ceilalți morți. Tot la rând se vor înmormânta și aceia cari calcă în mod vădit și altă Taină a sf. biserici ca d. e. nu se mărturisesc și refuză Taina sf. Impărtășanii.* Acest ordin se va aduce la cunoștința Consiliului parohial în ședința proximă și se va ceti în sf. biserică, pentru a lua cunoștința de el toți credincioșii.

Arad, din ședința secției administrative bisericești a Consiliului eparhial, ținută la 31 Octomvrie 1940.

† **Andrei**
Episcop.

Traian Cibian
cons. ref. eparhial

Asociația Clerului „Andrei Șaguna“, secția Arad.

Nr. 10/1940.

Convocare

Adunarea generală a secției Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna“ se va ține cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop, în ziua de Marți 26 Noemvrie 1940 orele 9 a. m. în sala festivă a Academiei Teologice din Arad.

Ordinea de zi:

1. Serviciul chemării Sfântului Duh în Catedrală;
 2. Deschiderea adunării;
 3. Restaurarea comitetului secției și a comisiei de control a fondului de ajutor.
 4. Conferința preotului Dr. Ilarion V. Felea despre „Preotul în timpul și împrejurările de față“;
 5. Raportul casierului;
 6. Raportul secretarului;
 7. Raportul comisiei de control al fondului de ajutor, despre gestiunea fondului;
 8. Conferința pretului Andrei Chirilă despre „Educația tineretului prin catehizare“ și
 9. Propuneri, cari vor fi prezentate biroului (pe adresa Preot Viorel Mișuțiu Arad str. Gojdu 2) în scris, cu cel puțin două zile înainte de adunare.
- Cucernicii Preoți din Eparhia Aradului ca membri ai acestei secții sunt rugați cu insistență a participa în număr cât mai mare.

Arad, la 4 Noembrie 1940.

Preot Viorel Mișuțiu
președinte.

Preot Ilie Șeran
secretar.

Sfânta Episcopie ortodoxă română a Aradului

Nr. 4873/1940.

Concurse

Se publică concurs repetit din *oficiu* cu termen de 15 zile pentru îndeplinirea parohiilor:

I. **Neagra**, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesie parohială, 25 jug.
 2. Stolele și birul legal,
 3. Salarul dela Stat.
- Parohia este de clasa *doua*.

II. **Susani**, cu filiala Nădălbești protopop. Buteni.

Venite:

1. Sesie parohială de 46 jug.
 2. Intravilanul parohial,
 3. Birul și stolele legale,
 4. Salarul dela Stat.
- Parohia este de clasa *doua*.

III. **Ignești**, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesia parohială, 16 jug.
 2. Casă parohială,
 3. Birul și stolele legale,
 4. Salarul dela Stat.
- Parohia este de clasa *doua*.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare se vor înainta Consiliului eparhial din Arad. Preoții numiți la vreuna din aceste parohii vor plăti toate impozitele după beneficiul lor preotes., din al său.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 15 Noemvrie 1940.

† **ANDREI**
Episcop.

Traian Cibian
consilier referent eparhial.